MIKES KELEMEN MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANTÁRGYVERSENY 2012. március 31.

IX. OSZTÁLY

2. változat

A tételek kidolgozására szánt idő: 3 óra

I. 45 pont

Olvasd el figyelmesen a következő szöveget, majd oldd meg a feladatot!

Egy nagy politikai pörben mint negyedrendű vádlott életfogytiglanit kapott; ebből hat évet le is ült, méghozzá magánzárkában és ártatlanul. Társait sorra kikezdte a börtön, mindegyiket a leggyengébb pontján, kit a szívén, kit a tüdején, kit a lelki egyensúlyán.

Ő, a túlérzékeny idegrendszerével, már a hatodik héten sírógörcsöt kapott. De mikor ráborult, az asztala lapján észrevett egy hangyát. Ettől még sírni is elfelejtett. Elnézte, hogy küszködik egy parányi morzsával. Aztán a körme hegyével odébb s még odébb gurította a morzsát. E délelőttje azzal telt el, hogy a hangyát körbesétáltatta az asztalon.

Éjszakára bedugta egy üres orvosságosfiolába, és másnap fölmászatta egy gyufaszálra. Hamarosan rájött, hogy a kis állat egy húsfoszlánnyal sokkal könnyebben idomítható, mint morzsákkal; és valóban, a nyolcadik hónap végén két keresztbe rakott gyufaszálon sikerült rákapatnia a hintázásra. Persze, azt a tétova ide-oda mászkálást csak némi jóindulattal lehetett hintázásnak nevezni, de őt ez a teljesítmény is majdnem boldoggá tette.

Amikor letöltötte a harmadik évet, jó magaviseletéért különös kedvezményképpen papírt, írószerszámot és olvasnivalót kérhetett. Ezt ő büszke daccal visszautasította, a hangya ugyanis már gurigázni tudott egy mákszemmel, mely a karácsonyi tésztából származott. De őt ez a mutatvány sem elégítette ki, mert még besorolható volt a hangyai lét határai közé. A másféleség ott kezdődne, ha két lábra tudná állítani... Ez tizennyolc hónapig tartott, de sikerült.

Újabb másfél év múlva diszkréten tudtára adták, hogy rövidesen rehabilitálják, és szabadon bocsátják. Addigra elkészült az ő nagy mutatványa is: a hangya álló helyzetben a magasba dobta és elkapta a mákszemet. Vagyis elmondhatta róla – megint egy kis jóakarattal –, hogy megtanult labdázni!

- Adjatok csak egy nagyítót mondta a fiainak, sokat sejtető mosollyal, az első otthoni vacsora után.
- Van egy betanított hangyám!
- Hol? kérdezte a felesége.

Forgatták a fiolát. Nézték a nagyítóval, még a lámpához is odatartották, de hiába. És, ami a legfurcsább, ő se látta már!

(Örkény István: Életben maradni)

Alakítsd ki saját olvasatod a szövegről! Értelmezésedben segítségedre lehetnek a következő szempontok:

- a cím értelmezése
- az elbeszélő–szereplő viszony
- történet–elbeszélés összefüggései
- a novella zárlatának értelmezése

II. 45 pont

A következő vers alapján írd meg epikus szövegben a tékozló fiú történetének modern változatát!

Itt lakott kétségtelenül. Látod? Látom, A mi fiúnk. Ülj az ablakba, nézd a házakat, aztán a szobát, falakat, a jégveremnél hidegebb éléskamrát, mosdóhelyet. Most pedig induljunk haza.

(Pilinszky János: A tékozló fiú keresése)

Megjelenés: 10 pont

Összesen: 100 pont